

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ราชอาณาจักรไทย ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักของประเทศ เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 จึงถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย 279 มาตรา โดยมีการกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต่อประชาชน มีการวางกลไกป้องกัน ตรวจสอบ และจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เพื่อมิให้ผู้บริหารที่ไร้คุณธรรม จริยธรรม ปราศจากธรรมาภิบาล เข้ามาใช้อำนาจในการปกครองบ้านเมือง ใช้อำนาจตามอำเภอใจ และการกำหนดมาตรการป้องกันและบริหารจัดการวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเห็นได้ว่าประเทศไทยมีองค์ประกอบหลักที่จะต้องพิจารณาอยู่ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง อย่างไรก็ตามทั้งสามด้านย่อมมีความเชื่อมโยงและเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน เพราะสังคมไทยจะดีไม่ได้หากเศรษฐกิจและการเมืองกำลังย่ำอยู่กับที่ตลอดเวลา ส่วนเศรษฐกิจก็จะดีไม่ได้ถ้าสังคมไทยและการเมืองไทยยังไม่อยู่ในฐานะที่เป็นรากฐานอันมั่นคงได้ ดังนั้นในส่วนของการบริหารประเทศซึ่งเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่ง คือ การบริหารจัดการด้าน การศึกษา เนื่องจากการศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งในมุมมองทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นการลงทุนในระยะยาวที่มีผลต่อการแข่งขัน หากประชาชนไม่ได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคลากรที่ดี มีคุณภาพ เพราะคุณภาพของคนจะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาประเทศเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : 9) สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของนายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ซึ่งแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2566 โดยในด้านการศึกษา รัฐบาลจะดำเนินนโยบายปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด นอกจากนี้ จะส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างอนาคตและรายได้ โดยการกระจายอำนาจทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมกับแต่ละวัย และใช้ระบบเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่ รัฐบาลจะจัดทำหลักสูตรและให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับความรู้และความสนใจของผู้เรียน พร้อมส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาทั้งในด้านสังคม วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science) และการวิจัยขั้นแนวหน้า (Frontier Research) เพื่อต่อยอดให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยไม่ละเลยการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของประเทศ และการปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้ประชาชนมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลกสมัยใหม่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม (สำนักเลขาธิการ

คณะรัฐมนตรี, 2566 : 9-10) ประเทศไทยเห็นความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถ เป็นบุคลากรที่ดี มีคุณภาพ โดยการมุ่งเน้นให้ประชาชนได้รับการศึกษา ซึ่งประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการจะเป็นส่วนในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เดินหน้าต่อไป สอดรับกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักของประเทศ และสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของนายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี

ตราดเป็นหนึ่งในจังหวัดที่ได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565 โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษาบริหารงานได้อย่างอิสระ ลดความเหลื่อมล้ำและจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้ มีหน่วยงานให้การสนับสนุนทั้งในด้านทรัพยากร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของพื้นที่ดำเนินงานตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 และแผนขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดตราด (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด, 2567 : 60-65) โดยได้ดำเนินการตามแผนการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาทำให้วิเคราะห์ศักยภาพและฐานทุนของจังหวัดตราด ที่ต้องการเห็นเมืองตราดรุ่งเรืองและเป็นเมืองน่าอยู่ ได้ดังนี้ 1) ด้านสังคม ความมั่นคงและปลอดภัย ประกอบด้วย สภาพพลเมืองตราด ความสุขสงบ ปลอดภัย ไม่มีปัญหาจากยาเสพติด สังคมคุณธรรมจริยธรรม มีแบบอย่างที่ดี ครอบครัวอบอุ่น พื้นฐานการเกื้อกูล และการติดกล้องวงจรปิดครอบคลุมทุกพื้นที่-จุดเสี่ยง 2) ด้านสิ่งแวดล้อม “เมืองตราด สังคมคุณภาพ คุณธรรม” ประกอบด้วย กรีนซิตี้และระบบจัดการขยะ คนคุณภาพ รู้จักพื้นที่ตนเอง รู้จัก “ตราด” และเมืองคาร์บอนต่ำ 3) ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย ดูแลตัวเองและครอบครัวได้ บริการด้านสาธารณสุข โภชนาการดี บุคลากรมีความพร้อม และแก้ไขปัญหาพัฒนาการล่าช้า 4) ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย การท่องเที่ยว การอนุรักษ์ การเกษตร การประมง การค้าชายแดน การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และเศรษฐกิจเชื่อมโยงภูมิภาค 5) ด้านการศึกษา ประกอบด้วย วิทยาลัยการเกษตร การปรับหลักสูตร การส่งเสริมความเป็นเลิศด้านวิชาการ ความเสมอภาค ปฐมวัยกล้านำเสนอ สร้างต้นทุนที่ดี ครุมีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา ผู้เรียน มีอิสระทางความคิด เรียนรู้ตามความสนใจ เน้นทักษะ และมีประสบการณ์เข้าถึงดิจิทัลและรู้ตัวตน 6) ด้านการมีงานทำและอาชีพ ประกอบด้วย การจัดการศึกษาเพื่อมีงานทำ การประกอบอาชีพตามบริบท การเสริมประสบการณ์ด้านอาชีพ การเพิ่มโอกาสเรียนรู้ อาชีพ การแปรรูปสินค้าการเกษตร และใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชีพ 7) ด้านเทคโนโลยี แอปพลิเคชันสำหรับเป็นฐานข้อมูล ส่วนกลางของจังหวัดตราด เช่น ข้อมูลที่พักโรงพยาบาล การคมนาคมต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันจังหวัดตราดมีสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 74 โรงเรียน ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 58 โรงเรียน และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด จำนวน

16 โรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานได้อย่างอิสระ ลดความเหลื่อมล้ำและจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้ มีหน่วยงานให้การสนับสนุนทั้งในด้านทรัพยากร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาบริหารงานได้อย่างอิสระ การบริหารวิชาการในสถานศึกษาจึงสามารถที่จะปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของสถานศึกษานั้นได้

การพัฒนาด้านวิชาการเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการพัฒนาการเรียนการสอน และการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพ และวิธีการสอนที่หลากหลาย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้นตามเป้าหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นและสนับสนุนการพัฒนาทักษะและความรู้ของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ โดยผู้บริหารจะต้องมีนิเทศ ตรวจสอบและประเมินเพื่อการแก้ไขหรือปรับปรุงอยู่เสมอ ซึ่งบทบาทของผู้บริหารต้องประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถผลักดันงานวิชาการของสถานศึกษาให้ขับเคลื่อนไปอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ จะเป็นส่วนสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ตอบโจทย์ต่อความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเป็นสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาต่อไป

บทบาทของผู้บริหารที่ดี จำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ และสิ่งที่สำคัญคือผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวคือ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร เพื่อให้เข้าใจถึงความเสี่ยงและโอกาสที่อาจเกิดขึ้น และทำการวางแผนและกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การประเมินผลกลยุทธ์ และการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้นำควรมีการพัฒนาแผนกลยุทธ์ขององค์กรอย่างต่อเนื่องตามสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในทุกสถานการณ์ (ณรงค์ รัตนโสภา และคณะ, 2565 : 102) สร้างความก้าวหน้านำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ โดยพัฒนาจุดอ่อนของสถานศึกษาให้กลายมาเป็นจุดแข็งที่โดดเด่น (ธนกร สร้อยสวรรค์, 2565 : 50)

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นและความสำคัญในการศึกษาบริบทสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตาม

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ก้าวสู่ยุคการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างแท้จริง การวิจัยในครั้งนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทและผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนาประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศให้มีความก้าวหน้าและสามารถแข่งขันกับนานาชาติอารยประเทศได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดตราด
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการบริหารวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางในการเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดตราด ได้มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปกำหนดนโยบายในการบริหารงานเพื่อการปฏิบัติงานทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ครู จำนวน 1194 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด, 2567 : 19)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นของการแบ่ง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพยากรณ์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ประกอบด้วย

- 1.1 ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์
- 1.2 ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
- 1.3 ด้านการประเมินกลยุทธ์
- 1.4 ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร

2. ตัวแปรเกณฑ์ ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ประกอบด้วย

- 2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2.3 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้
- 2.4 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีบทบาทสำคัญในการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์องค์การเพื่อให้เกิดการเข้าใจร่วมกันในแนวทางและกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพในทุกมิติของการดำเนินงาน เช่น ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน การพัฒนาบุคลากร และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จะช่วยสร้างความเข้าใจและความสอดคล้อง

ในการทำงานร่วมกันในทีม และความสำเร็จร่วมกันขององค์กร ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาได้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมโดยทำการวิเคราะห์จากบริบทของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสขององค์กร เพื่อกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ภายนอก โดยการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการที่สูงขึ้นจะเป็นเป้าหมายหลักที่ต้องการ ด้วยการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในสังคมและเศรษฐกิจ การกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้เชื่อมโยงกับภาคีเครือข่ายของสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความหลากหลาย

2. ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยการมอบหมายงานให้เหมาะกับบุคคลเพื่อให้ครูทุกคนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างเต็มศักยภาพ มีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งสร้างบรรยากาศในการทำงาน กระตุ้นให้ครูเกิดแรงบันดาลใจและเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานอย่างมุ่งมั่น

3. ด้านการประเมินกลยุทธ์ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยการติดตามการจัดการศึกษาอย่างใกล้ชิด มีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู กระตุ้นให้ครูเกิดการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมครูให้มีการพัฒนารูปแบบ เทคนิคในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่การสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม

4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการโครงสร้างงานให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานจนกลายเป็นวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมที่ดี เพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จร่วมกัน ผู้บริหารเป็นแบบอย่างให้กับครู รวมทั้งมีความโปร่งใสในการบริหาร เพื่อให้เกิดความไว้วางใจ และเกิดสัมพันธภาพที่ดี เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรเป็นสิ่งสำคัญ กระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติตามค่านิยมที่ดีต่อองค์กร ส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความสามารถของทีมผ่านการฝึกอบรมทางวิชาการ รวมทั้งสร้างแรงบันดาลใจและสร้างวัฒนธรรมองค์กร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความสามัคคีของสมาชิกในองค์กรในการดำเนินงานและปฏิบัติตามเป้าหมายขององค์กรอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง เป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการพัฒนาการเรียนการสอน และการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพ และวิธีการสอนที่หลากหลาย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้นตามเป้าหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมของท้องถิ่น การสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในผู้เรียน การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เพื่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงการสอนและการเรียนอย่างต่อเนื่อง มีระบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มศักยภาพ โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยโอกาสสำหรับผู้เรียน เผยแพร่ และสนับสนุนการพัฒนางานสอนของครูผ่านการกระตุ้นและสนับสนุนจากผู้บริหาร ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้ครูพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้น ส่งเสริมให้ครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก ๆ การพัฒนานี้ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในชุมชนและสังคม ในระยะยาว ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเต็มที่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับในชุมชนและสังคม ทำให้ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด

3. การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การติดตามผลการจัดการศึกษาและกระตุ้นให้มีการกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนจะช่วยให้เราสามารถปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การวัดประสิทธิผลของการจัดการศึกษานี้ โดยสนับสนุนให้ครูมีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ เพื่อวัดระดับความเข้าใจของนักเรียนและความสามารถในการสอนของครูรวมทั้งมีการส่งเสริมให้ครูสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจากผู้เรียนและผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างรอบด้าน การติดตามผลการพัฒนาการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการศึกษา และมีการประเมินการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา

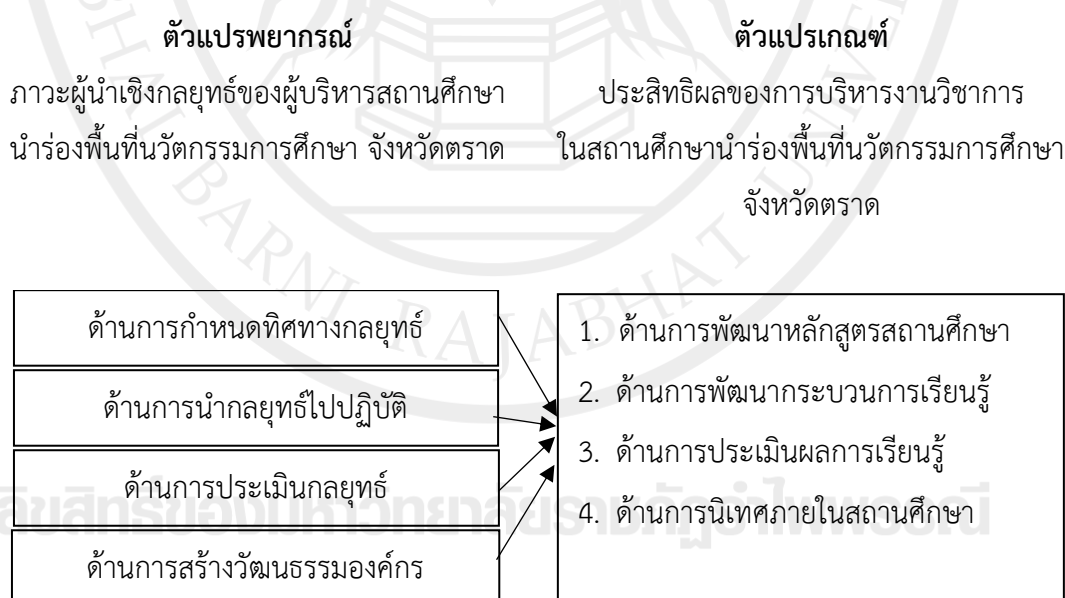
4. การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารงานของโรงเรียน เป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยังเป็นวิธีการสนับสนุนการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นกระบวนการที่สร้างความร่วมมือระหว่างครูภายในโรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นแนวทางที่สำคัญในการสนับสนุนให้ครูปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่ได้รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด

ครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด

สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือของเอกชนที่อยู่ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาที่คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมศึกษาอนุมัติ ให้เป็นสถานศึกษานำร่อง จังหวัดตราด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดตราด
2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดตราด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี